

Selskapskontroll HAMOS Forvaltning IKS - eierrepresentantens oppfølging av vedtak

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Agdenes kommune

Møtedato

19.09.2017

Saknr

24/17

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE - 216, TI - &58

Arkivsaknr 15/94 - 8

Kontrollutvalgssekretariatets innstilling

Saken legges frem uten forslag til vedtak.

Saksutredning

På kontrollutvalgets møte den 14. juni 2016 i sak 16/2016 ble rapport fra selskapskontrollen av HAMOS Forvaltning IKS behandlet. Selskapskontrollen var et samarbeidsprosjekt mellom 7 av eierkommunene, Snillfjord, Meldal, Skaun, Hitra, Frøya, Agdenes og Hemne kommuner.

Nedenfor kommer et kort utdrag fra rapporten.

Revisjon Midt-Norge IKS har formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?
2. Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?
3. Er det organisatoriske skillet av ledende roller i konsernet HAMOS i samsvar med anbefalinger?
4. Utføres tømmerrutiner, hytterrenovasjon og differensiering av avfallsgebyr i samsvar med krav?
5. Fattes det vedtak om delegert myndighet for innkreving av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Revisors konklusjon

Er eierstyring og selskapsledelse i HAMOS i samsvar med gitte føringer og anbefalinger?

Eierstyringen og selskapsledelsen i HAMOS utøves i hovedsak i samsvar med krav og anbefalinger. En av kommunene mangler system for eierstyring og flere av kommunene mangler en årlig behandling av eiermeldingen i kommunestyret. Ved valg til styre er det mangler knyttet til det å dokumentere at styresammensetningen ivaretar selskapets behov for komplementær kompetanse. Videre bør styresammensetningen ta høyde for habilitetsutfordringer som måtte oppstå.

Sikrer HAMOS et tydelig skille mellom kommersiell virksomhet og monopolvirksomheten?

HAMOS har etablert et regnskapsmessig skille mellom selvkostområdene og næring i samsvar med krav til dette. Fondene for husholdning, fritid og slam har hatt overskudd over tid og selskapet må sørge for å bruke av dette, for å ivareta kravet til selvkost. Datterselskap har tilført HAMOS utbytte, noe som er avsatt til annen egenkapital. Dette bygger opp egenkapitalen i selskapet, reduserer sårbarheten samt gir mulighet til å utvikle næringsvirksomhet i selskapet (ikke selvkostdelen).

Er det organisatorisk skille av ledende roller i konsernet HAMOS i samsvar med anbefalinger?

Styret og datterselskaper har skille i ledende roller, noe som er i samsvar med anbefalingene og konkurranselovens bestemmelser. Administrativ ledelse i HAMOS har styreverv i heleide datterselskaper, noe KS anbefalingene åpner for. HAMOS har

etablert en innkjøpskomite ved kjøp og salg av varer og tjenester og det beregnes fortjeneste ved salg av tjenester til datterselskaper, noe som er med å hindre rolleblanding og kryssubsidiering mellom selskapene. Revisjonsrapport fra Revisjon Midt-Norge

Utføres tømmerrutiner, hytterrenovasjon og differensiering av avfallsgebyr i samsvar med krav?

HAMOS har etablert tømmerrutiner samt tilrettelagt for oppfølging av disse, noe som sikrer likebehandling av abonnentene på dette området. To av eierkommunene har gitt fritak for renovasjonsplikt til fritidsbebyggelse, i samsvar med HAMOS forskriftens § 6. Nye avklaringer fra Miljødirektoratet om fritidseiendommers renovasjonsplikt, medfører at forskriften må endres på dette punktet, for å være i samsvar med forurensningslovens krav. Selskapet differensierer avfallsgebyr i samsvar med dagens krav. Det er signalisert økte krav til avfallsbehandling, noe selskapet må ha oppmerksomhet på fremover.

Fattes det vedtak om delegert myndighet for innfordring av renovasjonsgebyr fra den enkelte eierkommune til selskapet?

Det er fattet vedtak om delegering av myndighet knyttet til innfordring av renovasjonsgebyret fra eierkommunene til HAMOS. Disse er noe endret fra selskapet ble etablert i 1995 til Hitra og Frøya ble medlem i 2006 og senere. Selskapet bør sørge for at delegeringen av myndighet knyttet til innfordring av renovasjonsgebyr er lik for alle eierkommunene i selskapet. Ved inkasso ber selskapet den enkelte kommune om konkret frigivelse av legalpanten i den enkelte sak, noe som er i samsvar med krav til dette.

Revisors anbefalinger:

Revisor anbefaler HAMOS å:

- Vurdere styresammensetning i lys av rapportens merknader, samt ut fra selskapets fremtidige behov.
- Sikre at avsatt overskudd i selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
- Endre forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse, slik at den blir i samsvar med nye avklaringer fra miljødirektoratet.
- Sikre lik delegering av myndighet for innfordring av renovasjonsgebyret hos eierkommunene i HAMOS.

Politisk behandling:

Kontrollutvalget vedtok følgende i sak 16/2016:

Kontrollutvalget tar rapporten til orientering og legger den frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll HAMOS Forvaltning IKS til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i HAMOS Forvaltning IKS om å arbeide for at:
 1. Eierne gjør en vurdering av styresammensetning og praksis for valg av styre i selskapet. Eierne må også gjøre en vurdering om dagens praksis med å velge ordførere inn i styret er hensiktsmessig pga. habilitetsutfordringer. Vurderingene må gjøres i tråd med revisors anbefalinger i rapporten.
 2. Selskapet sikrer at selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
 3. Forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse endres slik at den blir i tråd med krav fra Miljødirektoratet.
 4. Selskapet og eierne sikrer at delegering av myndighet for innfordring av renovasjonsgebyret blir lik i eierkommunene.
3. Kommunestyret ber om at det rapporteres tilbake til kommunestyret og kontrollutvalget om oppfølging av punktene innen utgangen av mars 2017.

Kommunestyret hadde rapporten opp til behandling i sitt møte 07.09.2016 i sak 54/2016 og gjorde følgende vedtak:

1. Kommunestyret tar rapport fra selskapskontroll HAMOS Forvaltning IKS til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunens eierrepresentant i HAMOS Forvaltning IKS om å sørge for at:
 1. Eierne gjør en vurdering av styresammensetning og praksis for valg av styre i selskapet. Eierne må også gjøre en vurdering om dagens praksis med å velge ordførere inn i styret er hensiktsmessig pga. habilitetsutfordringer. Vurderingene må gjøres i tråd med revisors anbefalinger i rapporten.
 2. Selskapet sikrer at selvkostfondet brukes i samsvar med krav til selvkost.
 3. Forskrift for husholdning i HAMOS vedrørende fritidsbebyggelse endres slik at den blir i tråd med krav fra Miljødirektoratet.
 4. Selskapet og eierne sikrer at delegering av myndighet for innføring av renovasjonsgebyret blir lik i eierkommunene.
3. Kommunestyret ber om at det rapporteres tilbake til kommunestyret og kontrollutvalget om oppfølging av punktene innen utgangen av mars 2017.

Tilbakemelding fra kommunens eierrepresentant

Hans Bernhard Meland, varaordfører, orienterte og svarte på spørsmål vedr. kommunestyrets vedtak i sak 54/16 på kontrollutvalgets møte 13.06.2017 i sak 19/17:

1. Representantene er av den oppfatning at det er bra å ha med politikere/ordførere i styret fordi de har så god kunnskap om kommunene. Habilitet er ikke noe problemer fordi det ofte er noen som er inhabil i saker som blir behandlet i styret og i kommunestyret.
2. Punktet er diskutert i rep.skapsmøtet.
3. Forskriften er ikke endret pr. i dag.
4. Punktet er tatt opp med kommunene dette gjelder.

Kontrollutvalgssekretariatets konklusjon

Kontrollutvalget må ta stilling til om de fortsatt skal følge opp kommunestyrets vedtak, eller om de anser kommunestyrets vedtak som fulgt opp.